

حرکت جوهری ملاصدرا و دستاورد های الهیاتی آن

انور رئیسی^۱، دکتر مرتضی عرفانی^۲

۱- کارشناس ارشد فلسفه و کلام اسلامی

۲- استاد یار دانشگاه سیستان و بلوچستان

چکیده

این مقاله در صدد است نظریه حرکت جوهری ملاصدرا را مورد بررسی قرار داده و نتایج الهیاتی بدست آمده از آن را بیان نماید. اهمیت اصل حرکت جوهری و نتایج حاصل از آن بر احادی پوشیده نیست. فلاسفه ی پیش از ملاصدرا فقط حرکت در اعراض را باور داشتند اما صدرا المتألهین نشان داد که اگر تحلیل درستی از حرکت داشته باشیم، نه تنها حرکت در جوهر محال نیست، بلکه بدون اعتقاد به آن حرکت در اعراض را نمی توان اثبات کرد، بنابراین با مطرح کردن حرکت جوهری از چارچوب اندیشه های حکمای مشایی و اشراقی مبتنی بر ممتنع بودن حرکت جوهری فراتر رفت. یکی از مهم ترین مشخصه های نظریه حرکت جوهری، که باعث قوام و استقلال آن از دیدگاهای مشابه می شود، وجود موضوعی ثابت و باقی در جریان حرکت است. اثبات حرکت جوهری دستاورد های مهمی در زمینه رابطه خدا با نظام هستی داشته است. **واژگان کلیدی:** ملاصدرا، حرکت، حرکت جوهری، وجود، اصالت وجود